

اِسْتِثْنَا

نومرو ۱۳

بِخَشَنه

۴ كانون اول ۱۳۲۴

اجنبیه‌نک متصرف اولملری ماده‌سندن طولانی حاصل اولان مشکلات و سوء استعمالات و هر درلو شهادت بر طرف اوله‌رق بو ماده معتابه‌نک دخی بر حسن ضابطه و نظام آتته آنسیله امنیت مالیه و ملکیه قضیه ملتزمه‌سی اکیال اولنق « مقصدینه مستنددر دیمه‌سی باشلوجه شو دعوالردن و صدای داعی احوالدن کنایه‌در . شمعی بعض اجنبی اولادلرک والدله‌لرینک و بعض اجنبی زوجلرک زوجله‌لرینک وراثتندن محرومیتلرینه صورت قطعیده قرار و یرمک قرق الی سنه اول دولنجه محاذیری کورولوبده بونلرک بر طرف ایدلمسی چاره‌سی آرانیلان « مشکلات و سوء استعمالات و هر درلو شهادت « ادامه‌سنه قرار و یرمک دیمک اولمزمی ؟

اسبق سیسام بکی

یانتقو ویطنوس

سیاست و اخلاق

(ماکیاوئل) ، ایلک دفعه سیاسی اخلاقدن تفریق ایتمش و دولت آدمی *homme d'état* ایچون یکنه غایه فکر وامل « موفقیّت » دن عبارت اولدیغنی کوسترمشدر . اونک فکرینه نظر آهره‌انکی بر مسئله سیاسیده توسل ایدیله‌جک تدابیر و وسائطک - نتیجه‌ده مؤثر و شافی اولق شرطیله - منافی اخلاق اولمسنده هیچ برأس یوقدر . بالعکس ، علویت روح بر ضررمادی بی مؤدی ایسه عادتاً بر جرم عد اولونور . بر حکمدار ویا اهل سیاست ایچون معاملات سیاسی‌ده فضیلت جملیه ، فضیلت حقیقیه‌دن ده‌ا مفید و بناءً علیه مرجح کوریلور ، ایشته هیچ بر قید اخلاقیه تابع اولمایان شو سیاست مدبره و نفعیه ماکیاوئلک نایمه‌نسبتله یعنی (ماشیاوئلزم) دیه یاد اولنقددر .

بیوک فره‌دریق ، ولی عهدلکنده (آتی ماکیاوئل) عنوانی اثریله بو طرز سیاسی تنقید ایتمش ایدی . قرال اولونجه اوده سیاسی اخلاقدن تفریق ایتدی و سلامت و منفعت عامه‌بی دستور حرکت اتخاذا یله‌دی . لیکن اخلاق ایله سیاستک

بر برینه مربوطیتی اولدینی و بونلری بوس بتون آییرمق تهسلکلی بولوندینی فکرینی محافظه ایتدی .

سیاست ایله اخلاقک تفریقی حقیقی بر ترقی تشکیل، و بولنیقه نك بر طرفدن منفعت دولته دیگر طرفدن اصول اخلاقیه ، خیر و شر اساسنه تعلق ایدر باشلی باشنه برفن اولمسی تأمین ایدر .

فقط ماکیاوئل بوخصوصده پك ایلری کیده رک بی محابا سیاستی اخلاقدن کلیاً تجرید ایدیور و بوجهله حکمدارک حرص بی نهاییه سنه یول آچش و حقوق خیری اخلاک و سیاست عملیه بی افساد ایله مش اولیور .

سیاست آنجق بر استقلال نسبی به مالکدر قانون اخلاقی به مغایر اوله ماز و اولما ملیدرده .

بوراده بحث اولونان اخلاق، احکام دینه دن استنباط اولونان و یالکراودینک سالکینه امر ایدن اخلاق دکل ، هر حیات انسانیه نك اساس حقیقیسی اولمق اوزره عقل و ادراکک قبول و تصدیق ایتدیکی اخلاق طبعیه در .

سیاستک هرایی آدم ایچون واجب الرعایه اولان قواعد عمومیه دن کلیاً آزاده اولمسی ناصل تجویز اولونا بیلیر؛ سیاست ، اساساً اخلاقک ساحهٔ تبعاتنه داخل اولان وظائف بشریه بی نظر اعتباره آمازسه ناصل اولورده ملتک و یا جمعیتک وظائفی آرزوق بر امنیت ایله تعیین ایده بیلیر ؟ سیاستک کرک تعیین مقاصدنده و کرک انتخاب و ساءطنده مطالعات اخلاقیه نك تأثیراتی مشهود اولور .

۱ — مقاصد : مقاصد سیاسیه اخلاق نقطه سندن نه ای نه فنا اوله بیلیر .

فقط منافی اخلاق اولماق لازم کلیر . تنظیمات و اصلاحات سیاسیه ، صرف عدلی اقتصادی ، عسکری سیبلردن انبعاث ایده بیلیر . بعض کره مؤسسات عظیمه بی وجوده کتیرن یالکرا ذوق صنعت و محاسندر . یکی بر اصول محاکمه قانونی ، بر اردو تنسیقاتی ، کمرک اصولنک تبدیلی اخلاق عملی به تعلقسزدر فقط دولت آدمی ، کندینی ، هر کسجه واجب الاتباع اولان وظائف عمومیه دن آزاده کوره مز . انسان اولمقدن و از کچمکی که منافی اخلاق بر مقصد تعقیب ایدیله بیلسون .

بو حقیقت ، از منته قدیمه دخی مسلم انام ایدی . هندلیلر ، یهودیلر ، چینلیلر
بو حقیقتی اعلان و جناب حقك امریله تأیید و تحکیم ایدرلردی .

لکن فعلیات ، بوا حکام ایله توافقی اتمیوردی . اکتساب حاکمیت و ثروت
خصوصاً ندرنده کی احتیاطات ، نادراً قواعد اخلاقیه ایله تعدیل اولونوردی .
اعصار اخیره نك طرز سیاسی دها آغیر تقییحانه مستحقدر . انسانه همجنسی
بازیجه انتفاع اتمک ایچون کیم مساعده اتمشدرد ؟

لکن افکار عمومییه یواش یواش وجدان عمومیك آینه سی اولمقده و تقییحات
و تقدیراتی دها واضح صورتده افاده ایله مکده در . بویوندوروق آلتنده ایکله یین
برقومك استحصال آزادیسی ، رعایت صلح ، ترقی مدنیت ، تربیه و ظنرورانه
ملل حاضره نك بحق موقع احترامده طوئدقاری وظائف سیاسی و اخلاقیه دن در .
سفسطه لردن اجتناب اولونمالیدر . خودکاملق ، غرضکارلق اکثریا اخلاق
برده سنه بورونور استبداده آسایش ، استیلایه مدنیت ، عصیانیه حریت عنواتی
ورر .

۲ — وسائط: سیاستك استعمال ایتدیکی وسائطی ایجابات اخلاق ایله تلفیق
ایتمک دها مشکلدرد . اخلاقیون مقاصده تطبیق ایتدکاری قواعدی بو خصوصده
تطبیق اتمک ایسترلر و اخلاقه نهایی ، نده فنا اولمایان وسائطی تجویز و صاف
اولمایان هر تدبیری رد ایدرلر . عقل و حسیات بوفکری تصویب ایدرکی کورینور .
لکن تاریخ و حیات حاضره بواساسك استلزام ایتدیکی مشکلاتی و حق آکا رعایت
ممتنع اولدیفنی هر خطومه بزه کوستیر . صاحب شدت ، اولوالعزم بر حریصك
تأمین ایده چکی فوز و فلاح ، پك موسوس ، قواعد اخلاقیه اندیشه سیله چوق
متردد بر حکمدارك تهلمکلی قرار سنز لقلرندن دها مفید دگلی در ؟ ایش کورن
و بر اثر وجوده کتیرن غرور ، اکثریا ، تنرورانه بر محویتیه مرجع کورولمز می ؟
اخلاقیونه قارشی بر چوق سیاسیونده شو فکری اعلان اتمشلدرد « La fin
justifie les moyens » نتیجه وسائطی معذور کوستیر ، اخلاق خصوصیه ده
مردود و مدخول اولان بو دستور ، سیاستده الزمدر .

لکن بو جزویت قاعده سنک مهالکی من کل الوجوه حس اولونور . اکر دولت ، استعمال ایدہ جکی وسائطک منافی اخلاق اولسندن پروا ایتمز سہ افراد نجون پروا ایتسون ؟ مقصدی مدح ایدہ رک جنایاتی معذور کوسترمک ایچون هرکسہ مساعده ایتلی می در ؟ بو حال بتون اغراض واحتراساتی زنجیردن بوشاتمق ، اخلاقی ضعیفلاتمق و آنک آهکنی بوزمق دیمک اولمازمی ؟

فی الحقیقه مسئله مشکدر . اخلاقیونک مطالعات و مطالباتہ اتباع ایتک غیر قابل ، مغالطہ جیلرک رأی قبول ایلمک وخیمدر . بو مسئله نک حل ایچون دولت ماهیتی وانتظام عمومی عالمه مناسباتی تدقیق ایتک ایجاب ایدر . اول امرده - دولت ، انسانلردن ترکب ایدر و آنلرک طبیعت و ماهیتہ اشتراک ایدر . بناءً علیه دولتده شخص اخلاقدر وعالم انسانیتہ ، اقوامہ ، تبعہ یہ ، متفقره قارشی وظائف اخلاقیہ سنی ترک ورد ایدہ مز . بو وظائف ، قوہ حکومتہ ذی الید اولانلرہ ، زیر دستانہ و فرقی سیاسیه توجه ایدر . حیات عمومیہ نکده فضائی وارددر : حب وطن ، صداقت ، عدالت ، غیرت ، ایفای مأموریت .

مدنیت ، بو حیات عمومیہ نی تمیہ و آنک احتیاجاتی هرکون تربید ایدر . قانون اخلاقی سیاستده بالکتر مقاصد ایله اکتفا ایتمز ، دولتک بتون حیاتہ ، حرکاتہ حکم ایتک ایسترنایاً - فقط دولت ، حیات عمومیہ خارجیه نک تشکیلنی امضونی عرض ایدر . بناءً علیه سیاستہ توجه ، ایدن قواعد اخلاقیہ ، موضوعی و درجه سی اعتباریله ادیانک شخصہ ارأه ایتدیکی قواعددن فرقلیدر . بو بریکی قواعد روحک حیات دروینسیله ، دیکرلری ایسه هیئت عمومیہ نک مسالک خارجینسیله اشتغال ایدر . اوله بیلرکہ اعزہ ، محنتہ تحمل و توکل ایله واصل کمال اولسون ؛ لکن دولت آدمی ، فعلیاتہ کیریشمک وظیفه سنی حازدر . بری ، دنیادن چکیلوب افراد و کنندی کنندینه امرارحیات ایدہ بیلیر . حال بوکده دیکری ، یعنی دولت آدمی حیات اجتماعیه نک مرکزنده قاله رق انسانلر واسطه سیله وانسانلر اوزرنده اجرای نفوذ ایدر .

دین ، بره کمیت خیالیہ ایستر و امیدلرینی سمایه قدر رفع ایلر . دولت ایسه - استشاره -

مطالبی اکثریتك مرتبه استعداد و قابلیتله متناسب بولوندرمغه مجبوردر. راهب، دینداره ناصل حرکت ایتمی لازم کله جکئی سوبلر. دولت آدمی ایسه انسانلرک حال حاضرده ناصل بولوندیغنه باقار .

بناءً علیه معاملات سیاسیهك تقدیر ماهیتی بختنده ایجابات اخلاقیهك قیمتی انحق نسبی در . یعنی بر قوم ویا جمعیتك تربیه وسطیه سی درجه سیله متناسب در . اینی بر فرد وطن ، صادق بر مأمور حقنده بر حکم ویره بیلیمک ایچون اونلرک یاشادینی زمان و مکانه ارجاع نفس ایتک لازم کلیر .

رعایت ایجابات اخلاقیهك دوردن دوره تر ایدایدرك ایلرله دیکئی و معاملات سیاسیهك مقیاس اخلاقیسی کیتدکجه نازک لشدیکئی نظر دفته آیرسوق اندیشه لریمز آزالیر .

وقتيله یونانیلر و رومالیلر دشمنه قارشی هرشی جائزدر صانیلر ایدی . سلاحسز مغلوبی اولدیرر ، اله کیردکاری اشخاصی ایردییه ساتارلر ، شهرلری یاغما ، قصبه لری احراق ایلرلردی . بوکون ازمنه قدیمهك بیوک جنرالاری میانشده اک ایلرلی کچی حرکت ایدمک براردو قوماندانی ، حیدود عداولونور . قرون وسطاده ارتداد و یاضعف اعتقاد هر جبر و شدتی معذور کوستریدی . عیسویتك الک بیوک قوت مغنویه سی اوله رق تحیل ایدیلان پایا کفار (Infidèles) قارشی وقوع بوله جق وعد و عهدک هیچ بر مجبوریت تحمیل ایتیه جکی قاعده مکروهه سی تکراره جسارت ایدیور . و بوضوئله قدسیت ایمان و پیمان بردومان حالنده اوچوب غائب اولویوردی . بوکچی هذیانلری چور و تمک ایچون هرکس متحدر .

دول معظمه سفرا سنك شرق حکمدارلری حضورینه چیققدقلری وقت یرلرده یو وارلاندقلرینی تاریخده اوقومق ، انسال حاضرهك غرور محقق ایخیدیر . اون آلتنجی لوینك محاط اولدینی و اوزمانك الک بیوک علما و حکما سنك بیله سالک اولمقدن مصون قاله مادینی تبصصاتی ده مذموم کورمه یین یوقدر .

اون سکرنجی عصرده انکاتره پارلامنتوسنده فساد اخلاق وار تکاب اودرجه

معتاد و منتشر ایدی که وکلادن بریسی پاره ویاسار مساعدا و عواطف ایله
اعضادن بر قسمی قازانادجه اکثریتی محافظه ایده مزدی. (پت) بیله ایرلانده نك
خصوصی پارلامنتوسنك لغوئی وانكلتزه ایله برلشمسی افساد اخلاق صورتیه
تأمین وعادتا مبايعه ایدی. زمانزده بو وجهله حرکت ایده جك اولان برناظر،
افكار عمومی قارشیدنه شدله معاتب اولور. آدایچی ایهاملر، مشوش سوزلر
مقدما دیپلوماسی مناسبانده اودرجه رواجده ایدی که ناموسلی آدم لر بیله اونقاب
آلتده کر مکه مجبور اولورلردی. بوکون هیچ اولمازسه خلوس نیت و صمیمیت
آچیقدن آچیغه کورونمکه جسارت ایده بیلیر.

ثالثاً — معاملاتی، قومك تربیه فکریه و قابلیت وسطیه سی ایله تألیف
ایندیکنندن طولانی سیاسیونی کیمسه تقبیح ایده مز. لکن رجال حکومت،
خلقدن کیری قاهر ق آتی معقب اولمالیدر. آنلرک وظیفه سی تقدم ایده رك
سوق و ایصال ایتمکدر. سیاسیون، باشدر قوم، آکا باقار. ساده جه خلقه
اویووریمکندها فضله برشی بکدر.

انسانیت، غایه سنه طوغری یورو مکه مکلفدر. قابلیت اویغون بر صورتده
تکمل ایتدیره رك معناترق ایدر. ملتر و حکمدارلر بو حرکت عظیمه ایچنده کندیلرینه
توجه ایدن مکلفیتدن مسئولدرلر.

رابعاً — دولت آدمی، آخرک افعال جرمیه سندن استفاده ایده بیلیر.
بوکا مساع و اردر. فقط یالکزر بر قضا، بر حادنه کبی راست کلدیکی وقت. یوقسه
بوقیل افعالی تشویق ایدر سه شریک جرم اولمش اولور. اسپانیا قرالی ایکنخی
فیلب، انکلتزه قرالیچه سی الیزابتک قاتلرینی تشویق ایتمکه اودرجه بیوک
برجنایت ارتکاب ایتمکدر که نه اسپانیانک منافع عمومی سی، نه ده پایا بشنجی
(بی) نك تصویبی بونی معذور کوستره مز. بودورده حس اخلاقینک قرار سزانی،
(شوالیه بایار) ک، کندی حیاته دشمن اولان پایانی اولدیرمک ایچون وقوعه بولان
تکلیفی بالاتر دد ایتسندن طولانی مظهر اولدینی تقدیر آنده بیله محسوس اولور.
منع ایتمک و جزا ویرمک وظیفه سی حازر اولان حکومت طرفندن مهم

بر مسامحه دخی معنا بر جرمدرد . قادر و متنفذ بر آدمك يالكر تمنايى ، اكثر يا ، كنديسنك تهلكلى بر علم دارندن قور توملى ايچون كفايت ايدر . لكن بر جنرال ، دوشمننك احوالى خبر ورن برخاى ديكه بيلير ، بوكا جواز واردر . بر حكمدار ويا دولت آدمى ، كنديسنك تماماً يابانجى اولدينى بر جانيندن و فرضا بر رقيبك مقتوليتندن استفاده ايدرسه تعيب ايديله مز .

خامساً - اخلاق خصوصيه و اخلاق دولت عين اساس عموميدن ، عين كوتوكدن آيرلمش ايكي دالدر . مع مافيه خيلى زماندن برى ، اقوام ، آنلى برسوق طبيعى ايله تميز ايتمشدر . عين حركت بروطنپورلك ويا براحتراض دنى محصولى اولديغنه كوره بك باشقه محاكمه اولونور . ماسا كاول ، اساساً طوغرى بر فكرى بر آز افراطه وارديره رق ديپوركه « سلامت عموميه ، دولت آدمك يتون جنبايتى معذور كوستير . »

لوران : « ارباب سياست ، چوق دفعه موجب شين و عار بر طاقم شيلر ييارلر كه منسوب اولدقلى دولته فائدهسى وارسه تعيب ايديله مز . زيرا معاملات عموميه ده شين ، منفعت ايله اورتولونجه درايث ، حصافت نامنى آير » ديپور . حكمت حكومت ، بوس يتون بوش بر كه دكلدر . تاريخك حكمتى بونك اخلاقيت معاملات اوزرندهكى تاثيرينى تصديق ايدر . بوفرق نچون ؟ نظام اخلاقى عالمده شرنه در ؟ اول امرده اونى تعيين ايتك ايجاب ايدر .

فئالى ، ارتكاب ايدنك نظرينه و يا خود حيات عموميه انسانيته نسبتله بك فرقى صورته نچلى ايدر . مجرم حقننده شر اولان برشى ، خيرك بر شرط ضرورى و (كل) ايله ارتباطنده برخير اولور . بر قائله ويريلن جزا اوكا فئالقدر . فقط عموميه ايلكلدر .

فاوست اوپه راسنده ميفيستو يعنى شيطان ، كنديسنى شويولده تعريف ايدپور : « بوقونك بر قسمى كه دائماً فئالى ايستر ، دائماً ايلك ايدر » بوسوز ، درين بر حقيقت احتوا ايدر .

انسانلى فضائل عاليه به ايصال ايدن ، احترامات سيئه به قارشى مجادله

دیکلیدر ؟ خیرده کی هر ترقی ، شر اوزرینه احراز اولونان بر غلبه ومظفریت دگلی در . احتمال سهو ، تحری حقیقته سائق اولدینی کبی دنیادهده شر ، هر تکمل اخلاقینک شرط ابتدایی در شرک موجودیتی مؤمن دکلدر . دائماً معروض تهاجم ومغلوب اولور . مغلوب اولونجه شر اولمقدن قورتیلور . خیرک شرطی حالته کیرر . شو حالده عمومیت ایچون حاز اهمیت اولان جهت ، (فالنگ اییلکه خادم اولمی) در .

بوصورتله شایان تقدیر مقاصد ایله موجب تقبیح وسائطک تمیزی ممکن اولور . شو شرطله که شر ، انجق بر موقع مادون اشغال ایتسون خیرک تحت حکمنده وخیره منقلب اولسون .

بوعومی مطالعات ، دولت حقنده قابل تطبیقدر . دولت بر (کل) در . باشلی باشنه برجهاندر بوندهده منفرداً شرکوریننشی ، عموم ایله مناسبتنده مغلوب ونتیجه اعتباریله خیره خادم اولدینی تقدیرده خیر اولمش اولور .

احتراسات بشریه کرک دولتک ترقیاتی ایچون ، کرک حکومت عمومیء عالم ایچون الزمدر . قلبلریزدن هر درلو خودکاملق ، داعیه تفاخر ، حرص ، فکر معارضه قویاریلوب آیهلحق اولورسه قوای سائقه درونیمز احایدلش وخیرتناقص ایتمش اولور وطنپرورلک فضیلت رجلانمسی دائماً بواحتراصاتدن برینه قاریشیر . مسکوکات ایچون خلیطه نه درجه ضروری ایسه سیاست عملیه ایچونده بوامتراج اودرجه لازمدر . تعبیر آخرله سکه یامق ایچون بافرک - غلبه ایتمه مک شرطیله آلنونه قاریشدرلمسی ایجاب ایتدیکی کبی سیاستده موفقیت ایچونده اییلکه بر آز خودکاملق ، حرص شان وحقی حسدکی بعض احتراصانکده قاریشمسی ایجاب ایدر .

مکتب حقوق معلملرندن

(دوام اولنه جقدر)

احمد صلاح الدین